

L'ORPHEUS i PETIT ORPHEUS

GUIA DIDÀCTICA

inclou MATERIALS DE SUPORT PER A DOCENTS

María José Anglés i Pepe Reche

musicòlògics.com

Divulgació musical a Barcelona

Índex

Presentació

Com utilitzar aquesta Guia

0. Preludi

1. Les famílies d'instruments

2. Anatomia dels instruments

3. Com produeixen el so?

4. La visita al Museu de la Música

Recursos en línia

Crèdits de les imatges

Presentació

Benvinguts a la Guia de L'Orpheus i Petit Orpheus!

Aquest document és un complement a L'Orpheus i Petit Orpheus, que són els itineraris estàndard del programa educatiu del Museu de la Música.

Petit Orpheus està dirigit a estudiants d'entre 3r-6è de Primària i 1r-2n de Secundària; mentre que L'Orpheus està dirigit a 3r-4t de Secundària.

Tots dos recorreguts s'ofereixen també en anglès i disposen del seu corresponent material didàctic en llengua anglesa.

La present Guia és una eina tant per a professors de música com per a professors d'altres matèries que vulguin introduir la música en les seves classes.

L'objectiu és ajudar als professors i als estudiants a parlar sobre música, oferint vocabulari i terminologia tècnica.

A més, amb aquesta Guia coneixereu els espais principals, les àrees temàtiques i les peces destacades que formem part de L'Orpheus i Petit Orpheus.

Aquesta visió general us permetrà conèixer el Museu abans de la visita i triar per avançat el que veureu d'acord als vostres interessos.

D'altra banda, us oferim una selecció d'activitats i materials de suport al professorat per a preparar la visita. Aquests materials inclouen diferents fitxes de treball i targetes que podeu utilitzar a l'aula.

Els docents podeu triar quins materials utilitzar, si ho feu abans o després de la visita o en quin grau de profunditat voleu tractar la informació.

Gaudiu de la vostra visita al Museu de la Música!

María José i Pepe
Gener de 2017

Com utilitzar aquesta Guia

Una pista: el símbol ▲ sobre els números de pàgina us envia a l'índex. Si seguiu el símbol + us portarà a d'altres materials relacionats.

No us perdeu els missatges ocults que s'amaguen a

cadascuna de les imatges d'aquesta Guia: només heu de posar el ratolí a sobre i esperar un segon!

Finalment, la següent taula conté alguns enllaços per a explorar més fàcilment aquesta Guia:

0 Preludi	Breu introducció a càrrec d'en Jaume Ayats, director del Museu de la Música.
1 Les famílies d'instruments	Explicació de com es classifiquen els instruments.
	+ Annex 1 : Targetes d'instruments per a practicar diferents maneres de classificació.
2 Anatomia dels instruments	Vocabulari de les parts de diferents instruments occidentals.
	+ Annex 2 : Fitxes de treball al voltant de les parts dels instruments.
3 Com produeixen el so?	Llistat de verbs que descriuen les accions per a fer sonar els diferents instruments.
	+ Annex 3 : Fitxes que contenen verbs relacionats amb les accions per fer sonar els instruments. Podeu utilitzar-les en combinació amb els instruments dels Annexos 1 i 2.
4 La visita al Museu de la Música	Visió general dels diferents espais, àrees temàtiques i peces destacades del Museu.

o. Preludi

La música ens emociona i participa de manera decisiva a construir la nostra vida social.

El Museu de la Música de Barcelona us proposa un viatge pels mons de la música – la història i les cultures – a través dels instruments, d'escollar i d'interactuar sonorament.

Cada instrument d'aquesta excepcional col·lecció conserva la petjada de l'acció humana que s'ha fixat en l'objecte. És el rastre de les persones que l'han elaborat, l'han manipulat i l'han utilitzat per fer una de les activitats socials més íntima i, alhora, més intensa i compartida en la vida col·lectiva dels humans.

Us esperem a L'Auditori de Barcelona.

Jaume Ayats
Director del Museu de la Música

1. Les famílies d'instruments

Existeixen diferents maneres d'apropar-se als instruments. Una de les més comunes és estudiar a quina família pertanyen; és a dir, la seva classificació.

Des de les teories de l'Antiga Xina fins als moderns estudis etnomusicològics, trobem una gran quantitat de models de classificació. Avui, estem molt familiaritzats amb el sistema Hornbostel-Sachs que va ser publicat l'any 1914 pels musicòlegs Eric von Hornbostel i Curt Sachs.

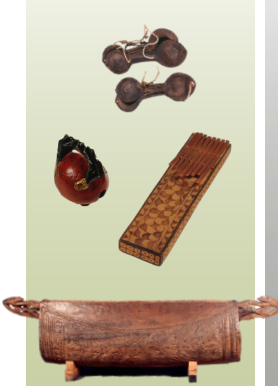
Aquest sistema es basa en una combinació de criteris com ara la manera de produir el so, les tècniques d'interpretació o els materials de construcció.

[+ Article sobre el sistema Hornbostel-Sachs](#)

Aquest sistema classifica els instruments en: idiòfons, membranòfons, cordòfons, aeròfons i electròfons.

Aquí en teniu un exemple:

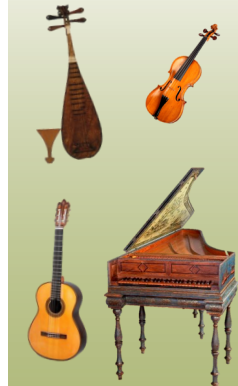
IDIÒFONS

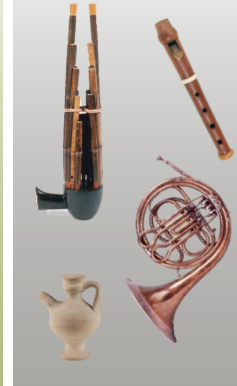
MEMBRANÒFONS

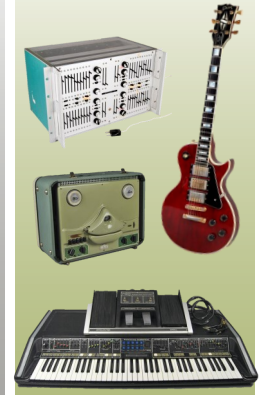
CORDÒFONS

AERÒFONS

ELECTRÒFONS

També ens sona el sistema occidental que classifica els instruments en cordes, vents (fustes i metalls) i percussió. Aquest es remunta a una teoria de l'Antiga Grècia que classifica (només) els instruments

occidentals. A més s'ha utilitzat principalment per a agrupar els instruments de la nostra orquestra.

Aquí teniu un altre exemple:

Tanmateix, existeixen nombrosos criteris per a classificar els instruments. Cadascun serveix per a un propòsit i dona un resultat diferent.

Us suggerim experimentar amb els vostres alumnes diferents sistemes de classificació. Atrèviu-vos a inventar el vostre propi sistema!

Utilitzeu els instruments de l'Annex 1 per a classificar-los sota diferents criteris. Necessiteu inspiració? Visiteu aquest [article sobre la classificació dels instruments](#).

2. Anatomia dels instruments

L'anatomia dels instruments és un altre dels aspectes que ajudarà els vostres alumnes a parlar sobre música. Aprendre les diferents parts dels instruments els facilitarà identificar-los durant la vostra visita.

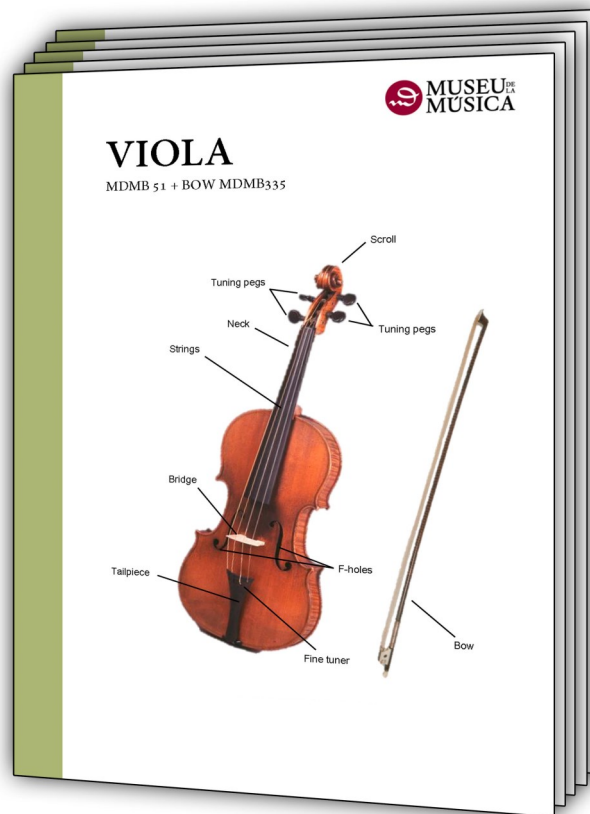
A l'Annex 2 disposeu d'un joc de fitxes de treball amb una extensa selecció d'instruments.

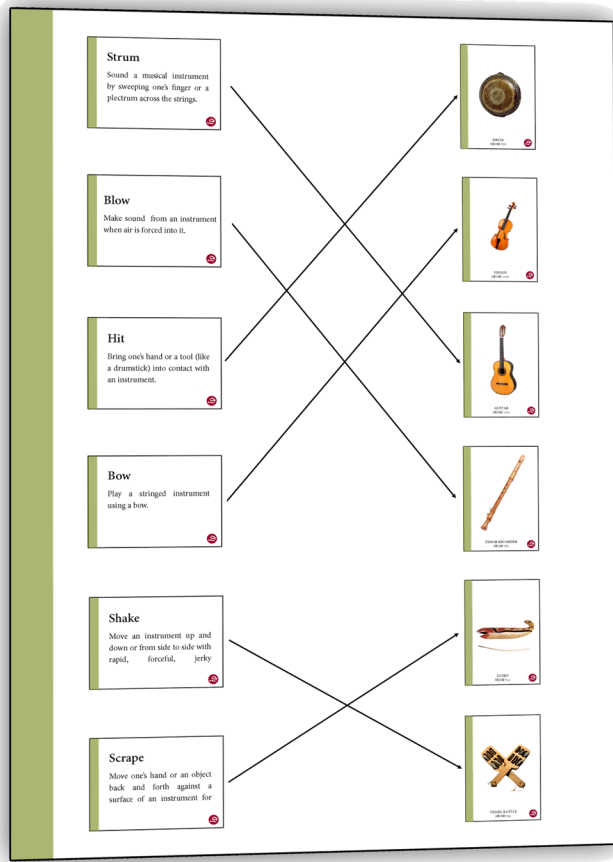
A l'Annex 2 trobareu fitxes de treball amb diferents instruments occidentals. Hi ha més de 30 instruments diferents: escolliu el vostre favorit!

A la dreta, teniu un exemple d'aquestes fitxes. A cadascuna trobareu un instrument de la col·lecció del Museu, amb el seu nom i el seu número de catàleg. Inclou també els noms de diverses parts del instrument, a més d'unes fitxes en blanc per a omplir.

No dubteu a utilitzar-los en les vostres classes: imprimiu-los i pengeu-los a l'aula, dibuixeu en ells, completeu les parts en blanc, afegiu els vostres propis textos,... tot depenent del nivell dels vostres estudiants. I utilitzeu-los tantes vegades com vulgueu.

3. Com produeixen el so?

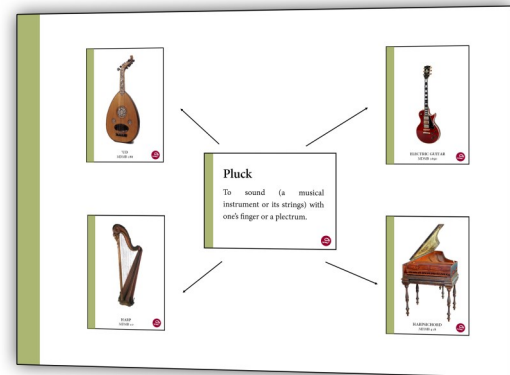

Els instruments poden tocar-se de moltes maneres diferents, depenent de les seves característiques. Per descriure-les acuradament, necessitareu una mica de vocabulari específic.

Els diversos instruments requereixen diferents accions per tocar-los. Descobriu aquests verbs i les seves definicions a l'Annex 3.

L'Annex 3 proporciona aquest vocabulari específic a través d'un conjunt de targetes. Aquí podeu veure un parell d'exemples d'activitats que podeu fer amb elles, combinant-les amb les de l'Annex 1.

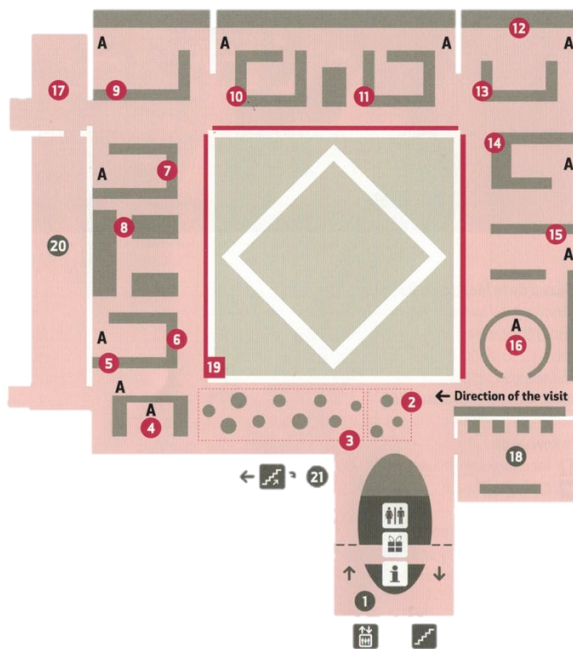

4. La visita al Museu de la Música

Els següents apartats presenten breument els espais principals que formen part del recorregut L'Orpheus i Petit Orpheus. Seleccionant les diferents àrees i instruments destacats, podeu triar el recorregut d'acord amb els vostres interessos.

A l'esquerra trobareu el mapa de tot el Museu. I a la dreta teniu el llistat dels espais principals que s'inclouen en aquesta Guia.

Animeu-vos a fer la vostra pròpia selecció!

- 3 El bosc sonor
- 4 Pròleg
- 8 Instruments de teclat
- 9 L'orquestra del Classicisme
- 10 11 Nous pianos, nous invents
- 12 Herois de la guitarra
- 14 Sons del segle XX
- 15 Instruments d'arreu del món
- 18 Sala interactiva

El bosc sonor ▶

A l'entrada al Museu, els vostres primeres passos us portaran a un bosc ple d'instruments musicals.

És un espai fascinant que ens dóna l'oportunitat de sentir la gran varietat de sons musicals que ens envolten. Aquests sons es reproduïxen a través d'uns altaveus especials anomenats 'paraigües sonors'. Quan arribeu, mireu cap a dalt i descobrireu per què.

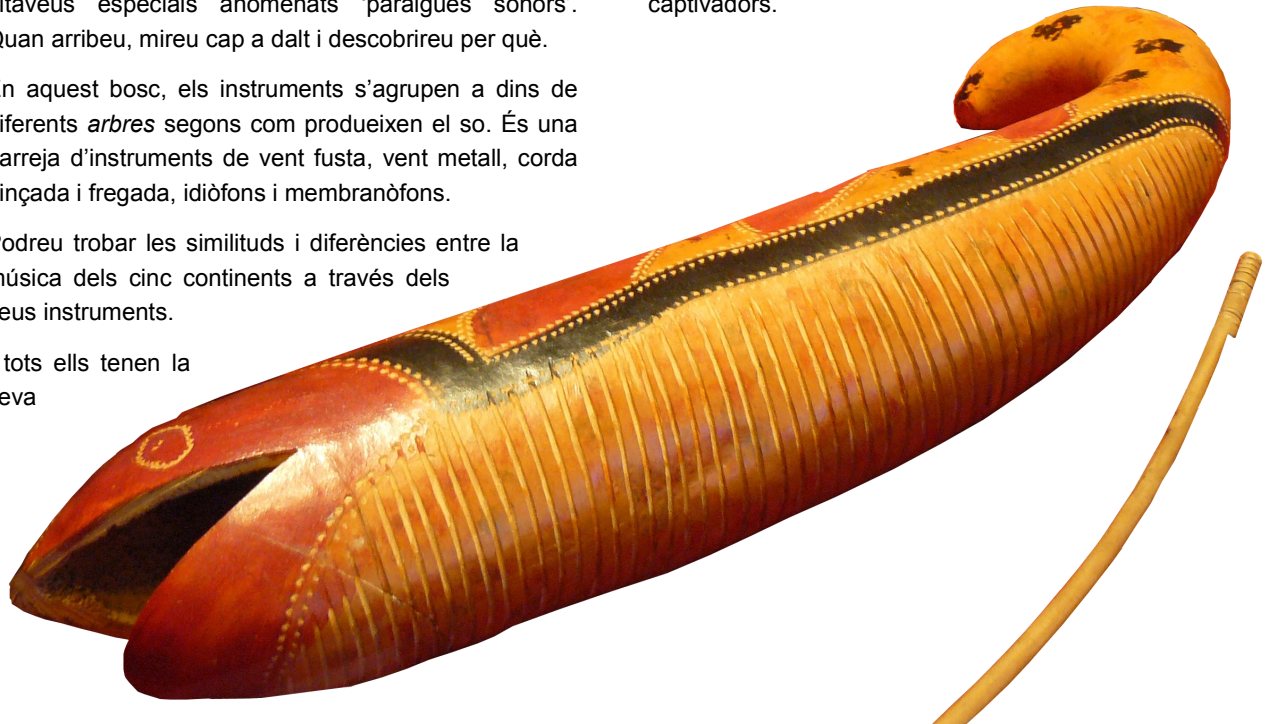
En aquest bosc, els instruments s'agrupen a dins de diferents *arbres* segons com produeixen el so. És una barreja d'instruments de vent fusta, vent metall, corda pinçada i fregada, idiòfons i membranòfons.

Podreu trobar les similituds i diferències entre la música dels cinc continents a través dels seus instruments.

I tots ells tenen la seva

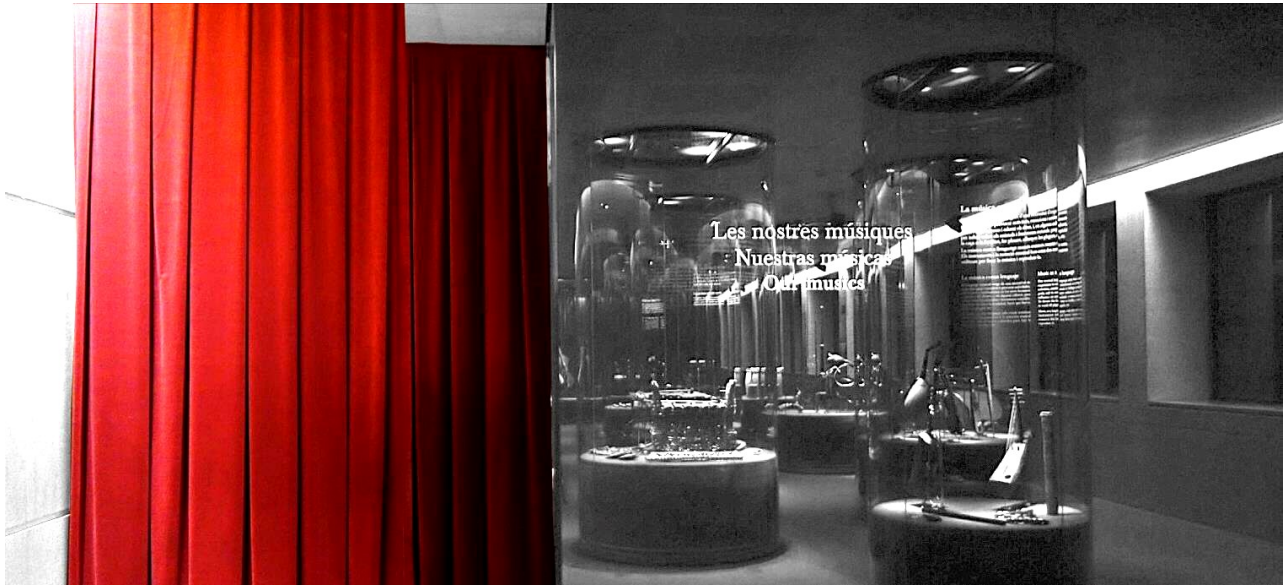
pròpia història per explicar, alguns són molt antics i estranys, altres han vingut de lluny i fins i tot alguns s'assemblen a animals o fuites.

Al llarg de la vostra visita us explicarem alguns d'aquests secrets i descobrirem els seus trets més captivadors.

◀ Pròleg ▶

Abans d'avançar cap a la resta de l'exposició, us convidem a visitar un increïble espai del Museu on hi ha instruments amagats esperant a ser trobats.

Només heu d'entrar amb els ulls i les orelles ben obertes, i la música us revelarà els secrets de la sala.

◀ Instruments de teclat ▶

La 'Sala dels Teclats' (també coneguda com a 'Sala Gran') conté una impressionant quantitat d'instruments de teclat, tots ells inventats abans que el piano.

En aquesta part de la col·lecció, hi ha tres tipus diferents d'instruments de teclat: clavicèmbals, orgues i clavicordis.

Encara més, hi ha un instrument anomenat claviorgue que és una

combinació de clavicèmbal i orgue.

Té una extraordinària història per explicar que va començar fa 400 anys...

Probablement us interessaran els mecanismes per a produir el so d'aquests instruments i voldreu descobrir les diferències entre aquests teclats i el piano.

Potser voldreu saber les seves històries: qui els va tocar i on, com els músics els tocaven i com es toquen *avui!*

I si voleu conèixer la història de la música, aquest és el lloc perfecte. Grans músics com Johann Sebastian Bach i Antonio Vivaldi van viure en la mateixa època que aquests instruments.

Finalment, també tindreu l'oportunitat de descobrir per vosaltres mateixos com funciona un orgue. Hi ha una maqueta amb manxes i diferents tipus de tubs. Experimenteu amb ella!

El claviorgue s'ha restaurat recentment i ara podem apreciar el seu so únic.

Mireu el Juan de la Rubia tocant una peça d'Antonio de Cabezón.

Aquest clavicèmbal s'ha utilitzat en nombrosos enregistraments. I això que va ser construït el 1737!

Béatrice Martin el va tocar en un concert al Museu.

◀ L'orquestra del Classicisme ▶

Si els vostres estudiants estan estudiant els instruments de l'orquestra o l'època del Classicisme, aquest és el lloc!

Aquí trobareu una orquestra amb els instruments del temps de Mozart, Haydn i Beethoven.

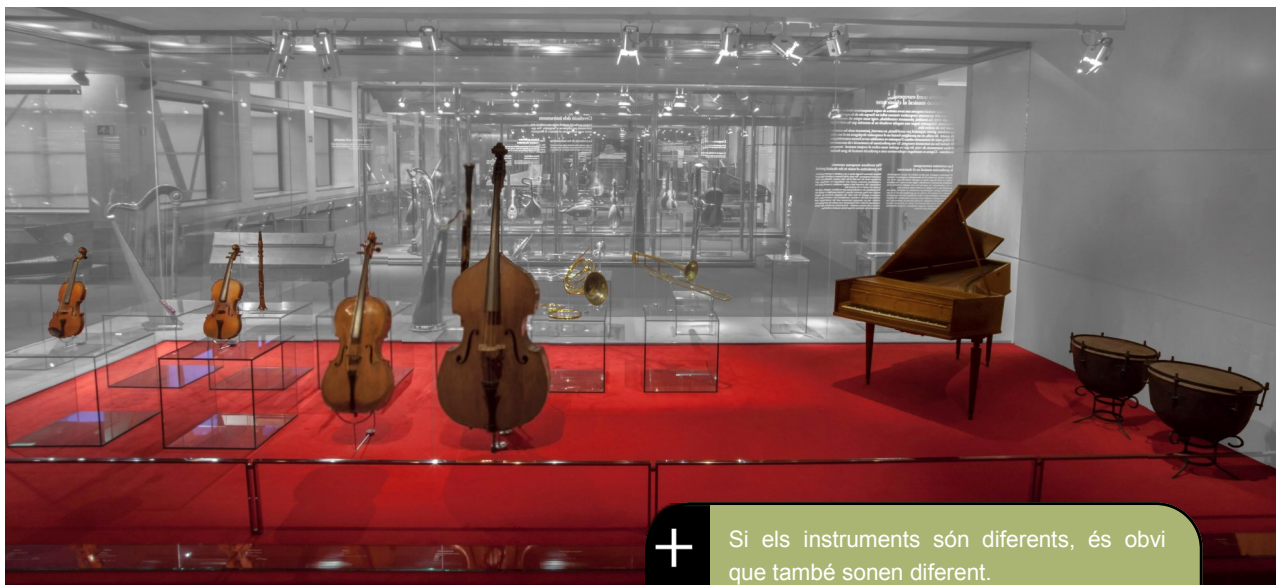
Es tracta d'una orquestra del Classicisme, que data d'entre el 1750 i el 1830, aproximadament.

A la pàgina següent, trobareu una imatge d'aquest espai del Museu, podeu reconèixer cadascun dels membres de l'orquestra? Trobeu les diferències entre aquest instruments antics i els que s'utilitzen a les orquestres d'avui?

A primera vista, la majoria dels instruments són molt similars, però aneu amb compte i mireu amb atenció la secció dels vents. Hi ha un munt de diferències: el clarinet, l'oboè, el fagot, o la trompa natural no són com els que estem acostumats a veure.

I què en diu de l'instrument de teclat, és un piano?

Si els instruments són diferents, és obvi que també sonen diferent.

Mireu l'orquestra **OBC** (resident a L'Auditori).

I escolteu l'orquestra del Jordi Savall, amb instruments d'època (com els del Museu).

◀ Nous pianos, nous invents ▶

Aquest espai mostra els nous invents i les innovadores formes de construcció d'instruments del segle XIX.

Podreu descobrir com es va dissenyar el saxòfon i conèixer altres novetats com el sarrusòfon o d'altres rareses, com el violí bastó.

A més, trobareu instruments construïts amb materials inusuals com un fagot fet de metall o una flauta travessera de vidre.

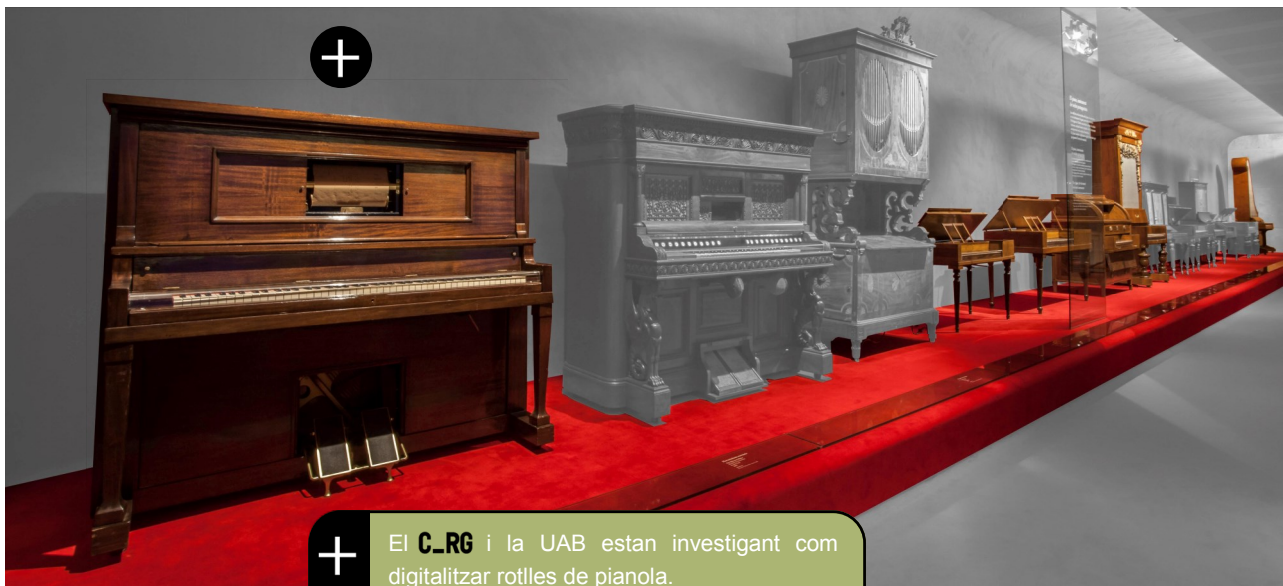
Un dels aspectes més destacats d'aquest període va ser l'auge del piano: dels pianos de cua utilitzats en els concerts fins als pianos de paret per a ús domèstic.

En aquesta part de l'exposició veureu com el piano es va convertir en una part imprescindible de les llars burgeses durant aquell segle;

de vegades adoptant formes poc convencionals, com el piano escriptori o el piano armari.

Sabíeu que en el Romanticisme ja tenien el seu propi reproductor de MP3?

El **C_RG** i la UAB estan investigant com digitalitzar rotlles de pianola.

Mireu una presentació d'aquesta investigació i observeu l'instrument en acció.

◀ Herois de la guitarra ▶

El Museu compta amb una de les millors col·leccions de guitarra del món. Així, aquest espai està dedicat per complet a aquest instrument.

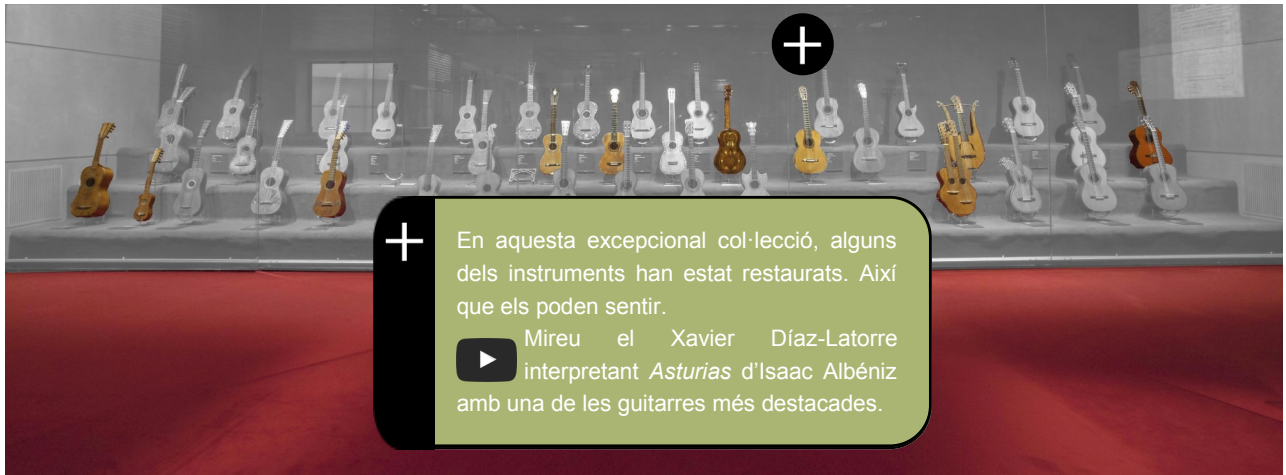
Bé, en realitat la mostra és només de la meitat de la col·lecció: hi ha més de 40 guitarres exposades, però en total són al voltant d'un centenar!

Seguiu els passos dels nombrosos 'herois de la guitarra' que han existit al llarg de la història, des de mitjans del segle XVII fins a principis del segle XXI.

Admireu el treball dels constructors de guitarres i escolteu les músiques compostades per a aquests instruments. Conegueu qui va utilitzar-les i en quins llocs van ser tocades.

No us podeu perdre la 'Guitarra dels Lleons' (una de les més antigues de totes) o les famoses guitarres d'Antonio de Torres (el millor constructor de la història).

A més, hi ha algunes guitarres una mica estranyes que seran molt entretingudes d'observar...

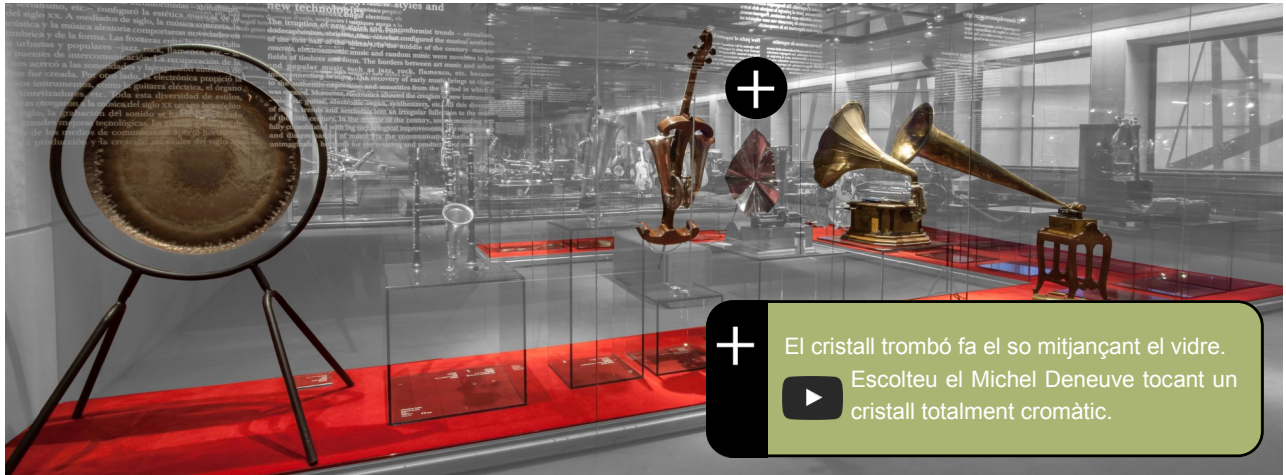

En aquesta excepcional col·lecció, alguns dels instruments han estat restaurats. Així que els poden sentir.

Mireu el Xavier Díaz-Latorre interpretant *Asturias* d'Isaac Albéniz amb una de les guitarres més destacades.

◀ Sons del segle XX ▶

El cristall trombó fa el so mitjançant el vidre.
▶ Escolteu el Michel Deneuve tocant un cristall totalment cromàtic.

Aquest espai és la part final del recorregut històric de la nostra visita i ens condueix al segle xx. Una època plena de canvis que podreu reviuire a través dels instruments i aparells que s'hi presenten.

Descobriu el començament dels enregistraments amb la invenció del gramòfon i el fonògraf; l'arribada d'una nova família d'instruments amb l'aparició dels sintetitzadors (com el Poly Moog) i les guitarres elèctriques (com la Fender Stratocaster); o la

construcció de les primeres còpies d'instruments del passat per interpretar música antiga.

Un segle de noves músiques i noves creacions. No us perdeu el cristall trombó, una de les famoses 'estructures sonores' creades pels germans Baschet.

Tant si us interessa la música contemporània com el jazz, si us agrada el rock o la música antiga, aquí ho trobareu tot.

◀ Instruments musicals d'arreu del món ▶

L'últim espai de l'exposició ofereix una selecció d'instruments de diferents continents de tot el món.

Poseu a prova els vostres coneixements de geografia amb el gran mapa del món que trobareu aquí. Tracteu d'identificar d'on vénen els instruments. I, mireu atentament a través del mapa: hi ha missatges amagats sobre la música.

Hi conviuen instruments de Guinea, Marroc, Índia, Nepal, Xina, Japó, Indonèsia, Austràlia, Equador, Argentina,...

És una volta al món per veure l'enorme diversitat cultural de les diferents regions de tot el planeta: un món de materials, tècniques de construcció, decoració, però també diferents contextos, significats i creences.

Aquest espai està plena de detalls en la que no us podeu perdre el sitar de l'Índia, l'erhu de la Xina, el garamut de Papua Nova Guinea, el banjo dels EUA i molts altres.

Un món d'instruments per descobrir!

Instruments d'altres continents vol dir que hi haurà música d'altres cultures.

Sentiu dos instruments del Japó: el shaku hachi i el shamisen.

◀ Sala interactiva

Museu de la Música de Barcelona
L'Auditori. C/Lepant, 150
08013 Barcelona
93 256 36 50

reservesmuseu@auditori.cat

www.museumusica.bcn.cat

[/museumusica](https://www.facebook.com/museumusica)

[@MuseuMusica](https://twitter.com/MuseuMusica)

Abans de marxar, heu de visitar l'últim espai: la sala interactiva. Aquí, no dubteu a tocar els instruments per experimentar la música de primera mà, i convertir-vos en músics per una estona abans d'anar a casa o tornar a l'escola.

Si us plau, assegureu-vos de tractar els instruments amb cura, us estaran esperant aquí cada vegada que torneu al Museu.

Gaudiu fent música en aquesta sala i compartiu les vostres fotos i vídeos a les xarxes socials del Museu.

Online Resources

Musicards

Online Music Theory Flashcards

Welcome to Musicards, an ever-growing collection of highly-customizable online music theory flash cards. These music flashcards can be used by beginning music students who are becoming acquainted with key music notations, all the way up to intermediate and advanced students who wish to fill in gaps here and there or increase fluency with existing knowledge.

Categories: Note Names, Key Signatures, Intervals, Triads, etc.

Classical Kids website interface featuring 'LEARN WHILE PLAYING GAMES' and 'LISTEN & LEARN!' sections.

Perfect Pitch

The orchestral team has nearly 400 years of experience. In order to compete, you'll need to meet the players, create a lineup, and play ball. Can you handle the perfect PITCH Baller up?

Cart | Register or Sign In

Bank of America
Proud Season Sponsor

MUSIC EDUCATORS TOOLBOX

CARNEGIE HALL

Home > Education & Community > Digital Library

Sign up for e-mail updates

[New Here?](#)
[Calendar & Tickets](#)
[Information](#)
[About the Music](#)
[Education & Community](#)
[History](#)
[Blog](#)
[Shop](#)
[Support](#)

Music Educators Toolbox

This set of free online resources for music teachers includes lesson plans and activities, summative and formative assessments, video examples, and documented best practices. Designed to be effective and adaptable in a wide variety of music classrooms, the resources were developed through Carnegie Hall's five-year residency in a New York City elementary/middle school.

The Toolbox currently features grade-specific music education resources addressing fundamentals of **Rhythm and Meter, Form and Design, Expressive Qualities, Pitch, and Performing.**

Sign up!
Receive updates on new and featured educational resources from Carnegie Hall's Weill Music Institute.

The Music Educators Toolbox was developed in partnership with PS/MS 161 in upper Manhattan. Major funding in support of this partnership was provided by The Irene Diamond Fund. Additional support was provided by the Lanie & Ethel Foundation.

Browse by Grade:

Browse by Concept:

The Toolbox Contains:

- **Activity Pages**
Short sample lesson plans and activities with links to related formative and summative assessments. Activity pages

20 February 2015

BBC Homepage
BBC NI Schools

NI Schools

Musical Mysteries

Meet Robbie and Curly.
They have some Musical Mysteries for you to solve and they need YOUR help!

NEW! Teachers and Parents

GET GOING!

Flash Player 5 Required. [Click here](#) for more information on using the Flash Player
Get Going | Teachers and Parents

Homepage
Sound
Rhythm
Mood
Orchestra
Quiz
Web links
Teachers' Guide

SFSKIDS FUN & GAMES WITH MUSIC

Discover Listen Play Perform Conduct Compose

SAN FRANCISCO SYMPHONY

0%

Sea of Knowledge

Discover Music

Discover fun facts about instruments. There are six locations. Each location explores music in a different way.

Featuring the Summer/Fall playlist! Music selection will be available from July 1 - December 31

View Previous Location
View Next Location
Enter Sea of Knowledge

Reset Progress

Looking for SFSKIDS Classic? [Privacy Policy](#) [San Francisco Symphony concerts for Kids and Families](#) [About](#) [Credits](#) [Change Size ++](#)

Classics for KIDS

Have fun with classical music!

A service of Cincinnati Public Radio

Home Composers Games Music More For Growups

Music:

An interactive way to see and hear the Instruments of the Orchestra

The Orchestra

An orchestra is a large group of musicians who play together on various instruments.

The orchestra is divided into groups or "sections." Each section of the orchestra is set up according to what type of instruments are in it. Usually, these instruments include strings, woodwinds, brass instruments, and percussion instruments.

Leading this group of musicians

Arts Alive.ca MUSIC THEATRE DANCE COLLECTIONS About | Contact | Français

More than just music Parents Students Kids Young Adults

music resources instrument lab great composers NAC Orchestra and friends activities and games orchestra on tour

Welcome to ArtsAlive.ca Music

The National Arts Centre (NAC) presents ArtsAlive.ca Music, a great place to discover the excitement of the performing arts! Learn all about orchestral music, the NAC Orchestra, its musicians and friends, great composers, conductors and much more!

Photo at left: The NAC Orchestra rehearses on stage at Jack Singer Hall, Calgary. *NACO Tour 2005*. Photo: Fred Catrall

Pinchas Zukerman

NEW YORK PHILHARMONIC

game room

Minuet Mixer

Instrument FRENZY

PERCUSSION SHOWDOWN

PICCOLO PETE IS THE AMAZING NOTERUNNER

Orchestration Station

Puzzles & Quizzes

Musical Mingles

Music Match Composers

Music Match Instruments

scavenger hunt

MUSICQUEST
A Backstage Adventure

Make Your Own Instrument

Choose a game to play!

privacy policy | credits | sitemap

 send to a friend

KEEPING SCORE

New York Philharmonic

Education

Teaching Through Music

By [Catherine Schick](#)

As educators, we know that music is a powerful tool for learning. It can help students develop critical thinking skills, improve their listening skills, and even help them learn to work together. In this article, we'll explore some ways that music can be used in the classroom to enhance learning.

Support Keeping Score

Help us keep score with your support. Donate today!

Sphinx Kids

New York Philharmonic

Resources

Classifying Musical Instruments

Page by Catherine Schick Jones

Introduction

There are two common ways to classify musical instruments. One way is to group them by how they are played (stringed, woodwind, brass, and percussion). The other way is to group them by the sound they make (pitched and unpitched).

Crèdits de les imatges

En aquesta Guia didàctica

Enric Fontvila (Enfo): pàgina 15

Sara Guasteví: pàgines 1, 6, 13-14, 16, 18-22, 24

Museu de la Música: pàgines 7 (excepte la Guitarra MDMB 1703), 8 (excepte la Trompa natural MDMB 1487), 11, 23

Musicològics: pàgines 3, 4, 9, 10, 12, 25

Pep Parer: pàgina 23

Rafael Vargas: pàgines 7 (Guitarra MDMB 1703), 8 (Trompa natural MDMB 1487), 17

En l'Annex 1

Museu de la Música: totes les imatges, excepte

Rafael Vargas: Clavicèmbal MDMB 418, Orgue MDMB 581, Claviorgue MDMB 821, Violí MDMB 1058, Piano de cua MDMB 1412, Trompa natural MDMB 1487, Guitarra MDMB 1703

En l'Annex 2

Museu de la Música: pàgines 5-30, 33-34, 41-58

Rafael Vargas: pàgines 3-4, 31-32, 35-40

L'ORPHEUS i PETIT ORPHEUS

GUIA DIDÀCTICA

inclou MATERIALS DE SUPORT PER A DOCENTS